

ændringer i landets inddeling i opstillingskredse, eventuelt også i amts- og storkredse.

Det er imidlertid vor opfattelse, at der er reformer, som trænger sig på, og som ikke bør vente til efter et valg, men gennemføres forinden. Derfor fremsætter vi vort selvstændige lovforslag, idet vi regner med dets hurtige behandling, hvilket skulle være muligt, da folketinget allerede har nedsat et udvalg til at behandle spørgsmålet om valglovsændringer.

Forslaget tilsigter en ophævelse af de *spærreregler*, der indførtes i valgloven i 1950. Medens det før 1953 var sådan, at et parti kunne tilgodeses ved fordelingen af tillægsmandaterne, hvis det enten havde opnået et tillægsmandat i en amts- eller storkreds, eller hvis det i et af de tre områder, landet er opdelt i — hovedstaden, øerne og Jylland — havde opnået et antal stemmer, svarende til det stemmetal, der i gennemsnit for hele landet er afgivet pr. mandat, bestemtes det i valgloven af 1953, at et parti for at kunne opnå tillægsmandater skulle opfylde en af tre betingelser: *enten* have opnået et kredsmandat i en amts- eller storkreds *eller* i hvert af landets tre områder have et stemmetal, svarende til det antal stemmer, der i pågældende område udkræves til et kredsmandat, *eller* i hele landet have opnået mindst 60.000 stemmer. Dette betød i praksis, at et parti, der ikke opnåede stemmer til mindst fire mandater, slet ingen mandater fik.

I 1961 lempedes disse spærreregler noget, men efter vor opfattelse ikke tilstrækkeligt. Det bestemtes ved en valglovsændring, at det skulle være tilstrækkeligt, når et parti i to af landets tre områder opnåede et stemmetal svarende til, hvad der i gennemsnit udkræves til 1 kredsmandat i pågældende område, *eller* når partiet i hele landet opnåede mindst 2 pct. af de afgivne stemmer. Dette gør et parti berettiget til at deltage i fordelingen af tillægsmandaterne. I praksis betyder det, at hvis et parti har færre stemmer, end der udkræves til 3 mandater, kan det ikke opnå repræsentation i folketinget.

Vort forslag går ud på at føre valgloven tilbage til den skikkelse, den havde før 1953. Jeg anbefaler dette forslag til hurtig og velvillig behandling i tinget.

I vort lovforslag foreslår vi endvidere en ændring af valgloven, hvorved der indføres en helt ny og — som det synes os — nødvendig demokratisk bestemmelse. Vi er opmærksom på, at partier, andre organisationer såvel som enkeltpersoner ved grundloven har fået tilsikret retten til gennem udgivelse af tryksager i tale og skrift at fremlægge deres meninger for befolkningen, men at den praktiske udøvelse af denne ret i vort samfund, som det er indrettet, er et spørgsmål om penge. Den eller de, der har flest penge, har også mest trykke- og ytringsfrihed. Dette forhold, som unægtelig indskrænker demokratiet i praksis, belyses særlig grelt for den politiske agitations